

**CONCURSUL NAȚIONAL *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ*
etapa națională, 7 iunie 2013
Nivelul 4 - clasele a XI-a și a XII-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text de la cele trei subiecte, apoi cerințele și răspunde cât mai bine posibil.

SUBIECTUL I

30 de puncte

MĂ OFER SĂ VISEZ

de Gabriel Garcia Marquez

La nouă dimineața, în vreme ce luam micul dejun pe terasa de la Habana Riviera, un val îngrozitor în plin soare ridică pe sus mai multe automobile ce treceau pe bulevardul de pe faleză sau erau parcate pe trotuar, iar unul rămase înfipt într-o aripă a hotelului. A fost ca o explozie cu dinamită ce stârni panică la toate cele douăzeci de etaje ale clădirii și prefăcu în pulbere peretele de sticlă din hol.

Nenumărații turiști care se aflau în sala de așteptare au fost proiectați pe sus împreună cu mobilele, câțiva fiind răniți de grindina de cioburi. A fost, de bună seamă, un val uriaș, căci între zidurile falezei și hotel se afla un bulevard larg cu dublu sens, astfel încât furia apei sări peste el și încă îi mai rămăsese destulă putere să facă țândări peretele de sticlă.

Veseli voluntari cubanezi, ajutați de pompieri, strânseseră ravagiile prăpădului în mai puțin de șase ore, închiseră poarta ce dădea spre mare și amenajară altă intrare și totul reveni la normal. În cursul dimineții nimeni nu se ocupă de automobilul incrustat în zid, fiindcă toată lumea credea că era unul dintre cele parcate pe trotuar. Dar când macaraua reuși să-l scoată, descoperiră cadavrul unei femei legate cu centura de siguranță pe locul de la volan. Lovitura fusese atât de violentă, că nu-i mai rămăsese niciun os întreg. Avea chipul distrus, încălțările rupte, hainele făcute ferfeniță și un inel de aur în formă de șarpe cu ochi de smaralde. Poliția stabili că era menajera noilor ambasadori ai Portugaliei. Într-adevăr, sosise cu ei la Havana acum cincisprezece zile, iar în dimineața aceea plecase la piață conducând un automobil nou. Numele ei nu-mi spuse nimic, când am citit știrea în ziare, dar m-a intrigat inelul în formă de șarpe cu ochi de smaralde. N-am putut afla totuși pe ce deget îl purta.

Era un indiciu hotărâtor, fiindcă mi-a fost teamă să nu fie o femeie de neuitat al cărei nume adevărat nu l-am știut niciodată, care purta un inel la fel pe arătătorul drept, ceea ce era și mai neobișnuit chiar și pe vremea aceea. O cunoscusem cu treizeci de ani în urmă la Viena, mâncând cârnați cu cartofi fierți și bând bere la halbă într-o cârciumă a studenților latino-americani. Eu sosisem de la Roma în dimineața aceea și mi-aduc aminte că m-a impresionat pe loc, cu pieptu-i splendid de soprană, languroasele cozi de vulpe de la gulerul mantoului și inelul acela egiptean în formă de șarpe. Mi s-a părut că era singura austriacă la masa aceea lungă de lemn, datorită spaniolei rudimentare pe care o vorbea pe nerăsuflăte cu o intonație metalică. Dar nu era așa, se născuse în Columbia și plecase în Austria între cele două războaie, aproape copilă, să studieze muzică și canto. În momentul acela avea cam treizeci de ani și nu arăta grozav, căci nu fusese niciodată frumoasă și începuse să îmbătrânească înainte de vreme. În schimb, era o ființă încântătoare. Și una dintre cele mai redutabile.

Viena era încă un oraș imperial, a cărui poziție geografică între cele două lumi ireconciliabile, trasată de cel de-al doilea Război Mondial, o transformase de curând într-un paradis al pieței negre și al spionajului internațional. Nu mi-aș fi putut imagina un mediu mai potrivit

pentru compatrioata mea fugară, care mânca mai departe la cârciuma studentească din colț numai din fidelitate față de propria-i obârșie, deoarece avea mijloace din belșug s-o cumpere cu bani gheață, cu comeseni cu tot. Niciodată nu și-a spus numele adevărat, pentru că am știut-o veșnic cu împiedicatul nume germanic pe care i l-au inventat studenții latino-americani din Viena: Frau Frida. Abia i-am fost prezentat, că am și comis impertinența fericită de a o întreba cum izbutise să se adapteze atât de bine acelei lumi atât de îndepărtate și de diferite de țăncurile bătute de vânt ale muntelui ei de-acasă, Quindío, iar ea îmi dădu un răspuns care mă lăsă buimac:

– Mă ofer să visez.

În realitate era tot ce știa să facă. Fusese al treilea copil din cei unsprezece ai unui negustor prosper din vechiul Caldas și de când învăța să vorbească instaură în casă bunul obicei de a-și povesti visele dimineața pe nemâncate, adică la ceasul când harul ei de prezicătoare se găsește în starea cea mai pură. La șapte ani visă că unul dintre frați era înghițit de un vârtej. Mama, numai din superstiție religioasă, îi interzise copilului tot ce-i plăcea mai mult, adică să se scalde în râu. Însă Frau Frida avea deja un sistem propriu de tălmăcire:

– Visul acesta nu înseamnă, spuse, că o să se înece, ci că nu trebuie să mănânce dulciuri.

Interpretarea în sine părea o infamie fiind vorba de un copil de cinci ani, care nu putea trăi fără dulciurile din fiecare duminică. Mama, încredințată de virtuțile divinatorii ale fetei ei, făcu totul ca să respecte cu strășnicie avertismentul. Însă la prima clipă de neatenție din partea ei, copilul s-a înecat cu o bomboană mâncată pe ascuns și n-a fost cu puțință să mai fie salvat. Frau Frida nu se gândise că facultatea aceea ar putea fi o îndeletnicire, până când viața n-o strânse de gât în toiul iernilor aprige de la Viena. Atunci sună la prima casă unde i-ar fi făcut plăcere să locuiască și, când au întrebat-o ce știa să facă, ea spuse adevărul-adevărat: „Visez“. I-a fost de-ajuns o scurtă explicație pentru stăpâna casei ca să fie primită, cu un salariu care abia dacă acoperea cheltuielile mărunte, dar cu o cameră bună și trei mese pe zi. Mai ales micul dejun, care era momentul când familia se așeza la masă ca să afle destinul imediat al fiecăruia dintre membrii săi: tatăl – un excelent specialist în operații financiare, mama – o femeie veselă, pasionată de muzica romantică de cameră, și cei doi copii de unsprezece ani și, respectiv, nouă ani. Toți erau credincioși, deci înclinați să creadă în superstițiile străvechi, și o primară încântați pe Frau Frida care avea drept unică sarcină să descifreze soarta de zi cu zi a familiei prin intermediul viselor.

A făcut-o temeinic și vreme îndelungată, mai cu seamă în anii războiului, când realitatea a fost mai sinistruă decât coșmarurile. Numai ea putea hotărî la micul dejun ce trebuia să facă fiecare în ziua aceea și cum trebuia s-o facă, până când pronosticurile ei ajunseră să fie singura autoritate în casă. Puterea sa asupra familiei a fost absolută: chiar și suspinul cel mai ușor se auzea doar la ordinul ei. Pe vremea când eu am fost la Viena tocmai murise stăpânul casei și avusese eleganța de a-i fi lăsat moștenire o parte din venituri, cu singura condiție să viseze mai departe pentru familie până la sfârșitul zilelor ei.

Am stat la Viena mai bine de o lună, trecând prin lipsurile tuturor studenților și tot așteptând niște bani ce n-au sosit niciodată. Vizitele neprevăzute și generoase ale lui Frau Frida la cârciumă erau pe atunci un fel de sărbătoare în starea noastră de penurie. Într-una din serile acelea, în euforia stărnită de bere, mi-a vorbit la ureche, cu o convingere ce nu îngăduia nicio pierdere de vreme:

– Am venit numai ca să-ți spun că azi-noapte te-am visat, îmi spuse. Trebuie să pleci neîntârziat și să nu te mai întorci la Viena în următorii cinci ani.

Convingerea ei era atât de reală, încât chiar în noaptea aceea m-a dus la ultimul tren spre Roma. Eu, la rândul-mi, am rămas atât de sugestionat, că de atunci mă consider supraviețuitor al unei nenorociri ce nu mi s-a întâmplat niciodată. Nu m-am mai întors nici astăzi la Viena.

Înainte de dezastrul de la Havana o văzusem pe Frau Frida la Barcelona, într-un chip atât de surprinzător și de hazardat că mi s-a părut de-a dreptul misterios. A fost în ziua în care Pablo Neruda a călcat pe pământ spaniol pentru prima oară de la Războiul Civil, făcând escală într-o lentă călătorie pe mare până la Valparaíso. Petrecu împreună cu noi o dimineață de vânatoare în stil mare prin anticariate și de la Porter cumpără o carte veche și îngălbenită de vreme, cu filele abia ținându-se, pentru care plăti cam cât ar fi fost lefa lui pe două luni în consulatul de la Rangoon. Se mișca printre oameni ca un elefant invalid, cu un interes copilăresc pentru mecanismul interior a tot ceea ce vedea în jur, căci lumea i se părea o imensă jucărie cu resort cu ajutorul căreia se inventa viața.

N-am cunoscut pe nimeni care să corespundă mai bine imaginii pe care ți-o poți face despre un Papă renascentist: gurmand și rafinat. Chiar fără voia lui, el era veșnic cel din fruntea mesei. Matilde, soția lui, îi puneă o bavetă care părea mai curând de frizerie decât de stat la masă, deoarece era singurul mod de a-l feri să se mânjească mereu cu toate sosurile. În ziua aceea la Carvalleira a fost exemplar. A mâncat trei languste întregi spintecându-le cu iscusință de chirurg, devorând în același timp cu privirea tot ce mâncam noi ceilalți și ciugulind câte ceva de la fiecare, cu o plăcere ce-ți stârnea pofta: midii din Galicia, scoici din marea Cantabrică, crustacee din Alicante, felurite espartenyas de pe Costa Brava. Între timp, cum fac francezii, vorbea numai despre alte minunății culinare, în special despre fructele de mare preistorice din Chile pe care le purta în suflet. Se opri pe neașteptate din mâncat (...) și-mi spuse abia șoptit:

– E cineva în spate care nu-și ia ochii de la mine.

M-am uitat peste umărul lui și așa era, într-adevăr. În spatele lui, la distanță de trei mese, o femeie sigură pe ea, cu o pălărie demodată de fetru și un fular violet mesteca încet cu ochii la el. Am recunoscut-o imediat. Arăta îmbătrânită și grasă, dar era ea, cu inelul în formă de șarpe pe degetul arătător.

Călătorea de la Napoli cu același vapor ca și soții Neruda, însă nu se văzuseră la bord. Am invitat-o să bea cafeaua la masa noastră și am făcut-o să ne vorbească despre visele ei, ca să-l surprindă pe poet. El n-a luat-o în seamă, căci decretă de la bun început că nu credea în ghicitul în vise:

– Numai poezia este clarvăzătoare, spuse.

După prânz, la inevitabila plimbare pe Ramblas, am rămas dinadins în urmă cu Frau Frida ca să ne împrăștiăm amintirile fără să ne audă nimeni. Mi-a povestit că-și vânduse proprietățile din Austria și că trăia retrasă la Porto, în Portugalia, într-o casă pe care o descrisese ca pe un fel de castel pe o colină de unde se vedea întregul ocean până în America. Chiar dacă n-a spus-o, din conversație reieșea clar că, tot înșirând vise, ajunsese până la urmă să pună mâna pe averea inefabililor săi patroni din Viena. Nu m-a impresionat totuși, deoarece crezusem mereu că visele ei nu erau decât un truc pentru a-și câștiga traiul. I-am și spus-o.

Ea slobozi un hohot irezistibil. „Ești la fel de îndrăzneț ca întotdeauna“, mi-a zis. Și n-a mai spus nimic, pentru că restul grupului se opriște așteptându-l pe Neruda să termine de vorbit în argoul chilian cu papagalii de pe Rambla Păsărilor. Când am reluat discuția, Frau Frida schimbă subiectul:

– Fiindcă veni vorba, îmi zise. Poți să te întorci la Viena.

Numai atunci mi-am dat seama că trecuseră treisprezece ani de când ne-am cunoscut.

– Chiar dacă visele tale nu se adevăresc, n-o să mă mai întorc în veci. Pentru orice eventualitate.

La trei ne-am despărțit de ea ca să-l însoțim pe Neruda la siesta lui sacră. Și-a făcut-o la noi acasă, după niște preparative solemne care aminteau oarecum de ceremonia ceaiului în Japonia. Trebuia să deschidem niște ferestre și să închidem altele ca să obținem gradul exact de căldură, un anumit fel de lumină dintr-o anumită direcție și o liniște desăvârșită. Neruda adormi într-o clipă și se trezi după zece minute, cum fac copiii, când ne așteptam mai puțin. Apăru în salon, refăcut și cu monograma pernei imprimată pe obraz

– Am visat-o pe femeia aceea care visează, spuse. Matilde a vrut să-i povestească visul.

– Am visat că ea mă visa pe mine, spuse el.

– Asta-i din Borges, i-am zis.

El mă privi dezamăgit.

– A scris-o deja?

– Dacă n-a scris-o, o s-o scrie cândva, i-am spus. O să fie unul dintre labirinturile sale.

Îndată ce se urcă la bord, la șase după-amiaza, Neruda se despărți de noi, se așeză la o masă lăturalnică și începu să scrie versuri curgătoare cu stiloul cu cerneală verde cu care desena flori, pești și păsări pe dedicațiile cărților sale. La primul șuierat de sirenă am pornit-o în căutarea lui Frau Frida și, în cele din urmă, am descoperit-o pe puntea turiștilor, chiar când eram pe punctul să ne luăm rămas-bun. Tocmai își terminase și ea siesta.

– L-am visat pe poet, ne spuse. Uimit, am rugat-o să-mi povestească visul.

– Am visat că el mă visa pe mine, spuse, și chipul meu uluit o descumpăni. Ce vrei? Uneori, printre atâtea vise, ni se mai strecoară unul ce n-are nimic a face cu viața reală.

N-am mai văzut-o și nici nu m-am mai gândit la ea până când am aflat de inelul în formă de șarpe al femeii care a murit în naufragiul de la hotelul Riviera. Astfel încât n-am rezistat tentației de a-l întreba pe ambasadorul portughez, când l-am întâlnit, după câteva luni, la o recepție diplomatică. Ambasadorul mi-a vorbit de ea cu mare entuziasm și nețărmită admirație. „Nu vă închipuiți ce nemaipomenită era“, îmi spuse. „Dumneavoastră n-ați fi rezistat tentației de a scrie o povestire despre ea.“ Și continuă pe același ton, cu detalii surprinzătoare, dar fără indicii care să-mi permită o concluzie finală.

- De fapt, l-am întrebat în sfârșit, ce făcea?
- Nimic, îmi spuse el, oarecum dezamăgit. Visa.

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Familia de austrieci o primește și o angajează pe Frau Frida:

- a. pentru că le era milă de ea;
- b. din generozitate creștinească;
- c. pentru că erau superstițioși;
- d. deoarece le era frică de ea.

2. Pablo Neruda nu e impresionat de Frau Frida pentru că:

- a. este un gânditor raționalist;
- b. nu crede în existența viselor;
- c. crede doar în dimensiunea irațională a viselor;
- d. crede doar în clarviziunea poeziei.

3. Naratorul nu se mai întoarce în Viena:

- a. din precauție;
- b. pentru că așa l-a sfătuit Frida;
- c. pentru că nu mai are niciun interes;
- d. pentru că îi trezește amintiri dureroase.

4. Frau Frida afirmă că unele vise nu au nimic de-a face cu viața reală:

- a. pentru că nu știe că și poetul a visat visul ei;
- b. pentru că nu găsește nicio interpretare a visului;
- c. pentru că naratorul nu o crede;
- d. pentru a-și masca înșelătoria.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei principale ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Frau Frida afirmă că l-a visat pe poet.
- 2. Ambasadorul Portugaliei o descrie admirativ pe Frau Frida.
- 3. Un automobil se zdrobește de un hotel.
- 4. Naratorul sosește la Viena unde o cunoaște pe Frau Frida.
- 5. Frau Frida este angajată în casa unor austrieci.
- 6. Pablo Neruda o visează pe Frau Frida.
- 7. Naratorul părăsește Viena la sfatul lui Frau Frida.
- 8. Frau Frida se retrage la Porto, în Portugalia.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Precizează indiciul care atrage atenția naratorului asupra victimei accidentului rutier.
2. Explică, în 6-10 rânduri, valorificând informațiile din text, semnificația secvenței: „Se mișca printre oameni ca un elefant invalid, cu un interes copilăresc pentru mecanismul interior a tot ceea ce vedea în jur, căci lumea i se părea o imensă jucărie cu resort cu ajutorul căreia se inventa viața”.
3. Din text reiese că visele lui Frau Frida se adevăresc. Prezintă o dovadă în favoarea acestei idei, valorificând textul dat.
4. În textul citat ambasadorul afirmă că Frau Frida este o femeie nemaipomenită. Prezintă, într-un text de 6-10 rânduri, motivul pentru care crezi că în ciuda acestei afirmații, ambasadorul este oarecum dezamăgit de faptul că Frau Frida nu făcea nimic, doar visa.

D. (10 puncte)

Două persoane care au citit povestirea *Mă ofer să visez* de Gabriel Garcia Marquez discută între ele:

- Cred că Frau Frida este o impostoare, care și-a câștigat existența prin înșelătorii.
- Da? Eu cred, dimpotrivă, că e o aleasă, pentru că poate trăi visând.

Redactează două texte de câte 15-20 de rânduri, care să reprezinte susținerea fiecărui punct de vedere exprimat de cei doi cititori, valorificând textul lui Gabriel Garcia Marquez.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

**Manual de utilizare
Tabla electronică interactivă INTERWRITE**

Stilourile interactive reîncărcabile

Stiloul interactiv reîncărcabil este folosit în Modul Interactiv pentru a scrie și pentru a desena și funcționează de asemenea ca un mouse.

Stiloul interactiv reîncărcabil intră în stand-by după aproximativ 2 minute în care nu a fost utilizat pentru a se evita descărcarea rapidă a acestuia.

Componentele și funcțiile stiloului interactiv sunt evidențiate în imaginea următoare.

Vârful stiloului este folosit pentru a aplica cerneală virtuală pe pagini în Fereastra de Adnotare. Vârful stiloului poate fi folosit și ca o radieră rapidă, fără a mai selecta opțiunea „Radieră” din meniu. Pentru aceasta se ține apăsat butonul stânga și se atinge cu vârful stiloului suprafața Tablei electronice interactive.

Markerele electronice speciale

Markerelor electronice pot fi folosite atât în Modul Interactiv, cât și în Modul Whiteboard. Ele se folosesc fără capac atunci când se lucrează în Modul Whiteboard pentru a aplica cerneală reală (este vorba despre o cerneală specială) pe tabla interactivă. Tot ceea ce se scrie sau se desenează pe tabla interactivă folosind markerelor electronice fără capac va apărea și pe ecranul calculatorului. Markerelor electronice cu capac se utilizează în Modul Interactiv pentru a aplica cerneală virtuală în același mod în care se utilizează stilurile interactive reîncărcabile. Radiera de la capătul markerului electronic va șterge atât cerneala reală, cât și cerneala virtuală.

Radiera și capace de rezervă pentru markere sunt incluse în Kitul Accesorii.

Asamblarea markerului electronic

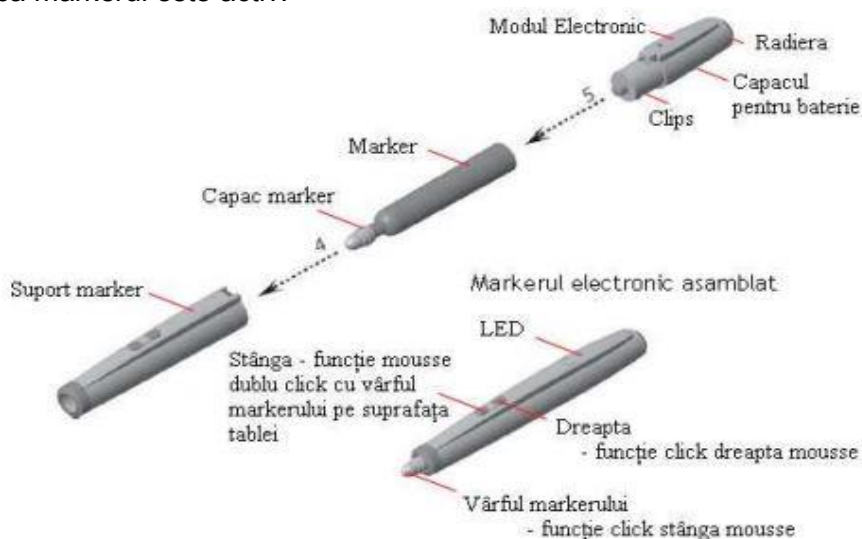
1. Identificați componentele din imaginea următoare. Separați Suportul Markerului de Modulul Electronic prin împingerea clipsului aflat dedesubtul Modulului Electronic și despărțiți cele două componente.

2. Îndepărtați capacul bateriei de pe Modulul Electronic și înlocuiți bateria. Aveți grijă cum poziționați bateria pentru a asigura polaritatea corectă.

3. Îndepărtați capacul colorat al markerului și atașați unul nou atunci când este necesară înlocuirea acestuia.

4. Introduceți markerul cu tot cu capac în Suportul markerului.

5. Introduceți Modulul Electronic în Suportul Markerului. LED-ul va clipi de patru ori indicând că markerul este activ.

Markerelor electronice intră în stand-by după 10 secunde de inactivitate. LED-ul va clipi în mod continuu atunci când va fi necesară înlocuirea bateriei.

Păstrați markerul cu capac cât de mult posibil pentru a preveni uscarea acestuia.

Capacul Markerului permite utilizarea Markerului electronic în Modul Interactiv pentru a adnota o imagine proiectată pe tabla interactivă, fără a aplica cerneală reală pe tablă.

Calibrarea tablei electronice interactive

După ce s-a realizat conectarea tablei electronice interactive urmează operațiunea de calibrare, acesta fiind pasul final ce trebuie făcut pentru a putea începe sesiunea de lucru.

Pentru a realiza calibrarea dați click pe opțiunea Calibrate localizată în bara de instrumente a tablei electronice interactive. Pe ecran va apărea un ecran de calibrare albastru pe care va fi afișat un prim punct de calibrare alb în colțul din stânga sus a ecranului. Cu ajutorul stiloului interactiv dați click pe fiecare punct de calibrare în ordinea în care acestea vor apărea. Fiecare click efectuat corect va fi acompaniat de un sunet de confirmare. Dacă greșiți în timpul operațiunii de calibrare abandonați operațiunea curentă și refaceți calibrarea de la capăt. Recalibrați tabla interactivă ori de câte ori videoproiectorul sau tabla interactivă sunt mișcate.

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe:

1. Precizează unde se află bucla de întrerupere a stiloului interactiv reîncărcabil.
2. Prezintă cum se pot șterge de pe tabla interactivă notațiile.
3. Menționează ce anunță LED-ul markerului electronic atunci când clipește în mod continuu.
4. Prezintă, valorificând informațiile din text, în ce constă diferența dintre un stilou interactiv reîncărcabil și un marker electronic.
5. Explică prin ce îți dai seama dacă operațiunea de calibrare a tablei s-a realizat.

B. (10 puncte)

Redactează un text de 15-20 de rânduri în care prezinți avantajele folosirii în școală a tablei interactive.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Privește afișul atașat, folosit în promovarea Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF), ediția din anul 2012.

Prezintă, într-un text de 20-30 de rânduri, ce relație există între mesajul verbal și cel vizual de pe afiș, raportându-l la evenimentul promovat.

